

EL GOVERN VOL QUE LES AUTONOMIES TINGUEN MÉS PRESENCIA AL SENAT

A la recerca d'una Cambra Territorial

El PSOE sembla disposat a reformar el reglament del Senat. L'eix d'aquesta reforma seria la transformació de l'actual comissió redactora d'informes amb l'objectiu de convertir-la en una plataforma de consulta autonòmica.

Josep Ma. Sanmartí

Sembla que aquesta vegada va de debò i que els principals partits polítics estan decidits a reformar el Senat per convertir-lo en la Cambra Territorial que diu la Constitució i que tanta falta fa. No és un debat nou, ni el primer intent de transformar la Cambra Alta en una institució més operativa, sobretot de carta a l'Estat de les Autonomies. Ja quan el 1978 es va discutir el que després seria l'article 69 de la Constitució, es van produir algunes diferències importants, perquè alguns sectors de l'esquerra temien que el bicameralisme fós un instrument de la dreta per a *refredar* i *suavitzar* les mesures més progressistes que pogués prendre el Congrés dels Diputats. De fet, aquest és un esquema habitual en moltes democràcies parlamentàries.

Les veus que proposaren la autoimmolació del Senat constituent (amb 40 senadors de nomenament reial) no prosperaren i finalment s'adoptà una definició més que ambigua, que ha donat més d'un maldecap a les forces democràtiques. Per sort, l'article 69 parla del Senat com a Cambra Territorial, sense donar més precisions i aquesta simple definició és la que segurament permetrà ara donar-li unes funcions més precises i més útils dins el sistema que s'ha anat formant.

En aquesta primera etapa fortament legislativa el Senat ha viscut uns anys de descobert i fins i tot de depressió. En aquest terreny la seva inferioritat respecte al Congrés és palesa. El procediment habitual és que les lleis arrenquin del Congrés i si el Senat gosa esmentar-les, és la Cambra Baixa qui té la darrera paraula, de manera que per molts senadors es tracta d'un tràmit més aviat consultiu. Altres diuen que el veritable nus d'aquesta inferioritat és la investidura del president del govern que sols ha d'obtenir la confiança del Congrés i, per tant, només el Congrés pot retirar-li mitjançant una moció de censura. O sigui, que l'executiu respon de fet només davant del Congrés. Tot plegat va fer que els dirigents polítics, tant del govern com de l'oposició, anessin desertant de la Cambra Alta i s'anessin concentrant al Congrés. El pas contrari, és a dir del Congrés al Senat, s'arribà a considerar com una caiguda en desgràcia o un càstig.

Una vida trista

I el Senat dugué una vida lànguida, en el transcurs de la qual els senadors

Federico Carvajal, president del Senat.

es preguntaven sovint què hi feien en aquesta democràcia bolcada cap al Congrés. Les anècdotes en aquest aspecte són infinites, si bé no es poden oblidar alguns debats memorables al Senat, com el de la LOAPA o els dos debats sobre política autonòmica.

Tot i que els cabdills polítics i el govern continuaven girant l'esquena a aquesta Cambra i que algun fins i tot no amagava el seu menyspreu, les coses han canviat des de fa una temporada i els senadors han recuperat la seva moral. Des del punt de vista legislatiu s'ha pogut veure que una segona lectura és útil i que els senadors són gent traçada a l'hora de pactar. En qualsevol cas, el Congrés ha acceptat darrerament esmenes legislatives importants procedents del Senat i les sessions de control al govern han augmentat el seu interès. Potser hi ha també una nova manera de fer-hi oposició diferent a la d'aquelles 4.000 esmenes presentades a la LOPE. En segon lloc, els senadors han sabut mantenir sempre una atenció preferencial vers els problemes autonòmics i han deixat sempre la porta oberta a la idea d'una Cambra Territorial. Per acabar, la preparació i redacció de diversos informes, algun d'ells molt notable, han fet pujar el prestigi de la Cambra davant de l'opinió pública i d'ella mateixa.

Una Comissió d'Autonomies més gran

De mica en mica s'anà concretant un projecte nou. Es descartà rodonament una reforma constitucional, canviar l'article 69. Tots els partits estan d'acord que si es comença per això, no se sap on es pot anar a parar. Alguns experts, com Francesc Burguera, creuen que sense retocar la Constitució no és possible fer la Cambra Territorial que es busca. Ara bé, una revisió adient del Reglament sí que pot començar a fer via. I aquí sembla que el consens ja és força alt i que els socialistes, element decisiu de la reforma, hi estan ben disposats.

L'eix d'aquesta reforma seria la transformació de l'actual Comissió d'Autonomies, reduïda actualment a comissió redactora d'informes, en una mena de fòrum de debat i de plataforma de consulta. La seva composició seria ampliada cap als parlaments autonòmics i els consells de govern (potser els presidents de les Comunitats Autònomes) i el govern hi enviaria els projectes de llei per ser debatuts abans de procedir al debat parlamentari ordinari. Segons el ministre per a les Administracions Públiques, Joaquín Almunia, aquest organisme no substituiria

les Comissions de Cooperació (l'única que rutila amb una certa normalitat és l'establerta amb Catalunya), ni les Conferències Sectorials. Tanmateix, seria un excel·lent punt de referència per conèixer les diverses opinions de signe autonòmic abans d'embranchar-se en textos polèmics, que sovint van a parar al Tribunal Constitucional. Els defensors d'aquesta fórmula afirmen que això no retallarà gens ni mica les actuals competències legislatives de la Cambra. Es tracta solament d'un mecanisme de consulta prèvia, format per una setantena de persones representants del Senat, els parlaments autonòmics, els governs autonòmics i l'administració central.

No es pot passar per alt que la reforma del Senat s'està gestionant mentre el govern central, el PSOE i el PP estan negociant un pacte autonòmic per ampliar les competències de les Comunitats Autònomes que segueixen l'article 153 de la Constitució. Es a dir, que la descentralització de l'estat farà un pas més i que no sobranen òrgans de coordinació política. És clar que perquè el Senat arribi a ser una veritable Cambra Territorial cal molt més.

Per exemple, que accepti al seu interior el plurilingüisme real de la societat espanyola (EL TEMPS, núm. 236). □